

Z. K.

Współpraca archiwów Akademii Nauk Krajów Socjalistycznych

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 14/2, 440-441

1969

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

K R O N I K A Z A G R A N I C Z N A

ZSRR

WSPÓLPRACA ARCHIWÓW AKADEMII NAUK KRAJÓW
SOCJALISTYCZNYCH

W dniach od 4 do 10 września 1968 r. odbyła się w Leningradzie druga narada przedstawicieli archiwów akademii nauk krajów obozu socjalistycznego.

Wzięli w niej udział przedstawiciele archiwów akademii nauk: Bułgarskiej Republiki Ludowej, Węgierskiej Republiki Ludowej, Niemieckiej Republiki Demokratycznej, Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej i Związku Radzieckiego.

Zgodnie z rezolucją pierwszej narady przedstawiciele archiwów akademii nauk państw obozu socjalistycznego, która obradowała w Warszawie i Krakowie w 1965 r.¹, głównym tematem konferencji było opracowane przez Archiwum Akademii Nauk ZSRR zagadnienie gromadzenia w archiwach akademii końcowej dokumentacji naukowej. Referat ten, przedstawiony przez G. W. Mamonową (Moskwa), został udostępniony czytelnikom polskim².

Na konferencji zostały także wygłoszone referaty przedstawicieli wszystkich reprezentowanych archiwów akademickich, w których poruszono wiele teoretycznych i metodycznych problemów pracy archiwalnej w archiwach akademii nauk i dokonano przeglądu zagadnień, które miały stanowić, w myśl rezolucji z 1965 r., ściślejszą problematykę badawczą poszczególnych archiwów.

W wystąpieniach uczestników konferencji podkreślono, że współpraca między archiwami akademickimi rozwija się owocnie i w sposób dodatni wpływa na opanowanie teoretycznych i praktycznych zadań pracy archiwów. Wskazano również, że nawiązaną współpracę należy rozszerzać na drodze stałej wymiany doświadczeń i informacji, a także poprzez rozszerzanie kręgu jej uczestników.

Szeroko omówiono sprawę periodycznego wydawania adnotowanej bibliografii prac archiwów akademii nauk, uznając, że proponowana publikacja powinna być realizowana w językach rosyjskim i niemieckim, z podaniem tytułu w języku oryginału. Wydaniem bibliografii zajmie się Archiwum Akademii Nauk ZSRR, które ma w tym zakresie największe możliwości.

Archiwum Bułgarskiej Akademii Nauk i Archiwum Niemieckiej Akademii Nauk będą kontynuowały prace nad zagadnieniami katalogowania materiałów archiwalnych przechowywanych w archiwach akademii nauk oraz nad problemami gromadzenia materiałów pochodzenia kancelaryjnego w tych archiwach.

Włączające się obecnie do współdziałania Archiwum Węgierskiej Akademii Nauk pracuje nad próbą analitycznego zastosowania kart perforowanych przy ewidencji materiałów akademii nauk.

Archiwum Polskiej Akademii Nauk, które zakończyło już prace w ramach podjętych dawniej zobowiązań, przygotowuje projekt podręcznego terminologicznego słownika archiwalnego w językach polskim, niemieckim i rosyjskim, ze zwróceniem uwagi na możliwości rozszerzenia go na inne języki — krajów-uczestników konferencji.

¹ Por. informację w „Kwartalniku Historii Nauki i Techniki”, nr 4/1965, ss. 665—666; oraz: *Materiały narady przedstawicieli archiwów akademii nauk krajów obozu socjalistycznego, Warszawa — Kraków, sierpień 1965*. Warszawa 1966 (taż pozycja w językach: rosyjskim i niemieckim).

² W nieco skróconej wersji w przekładzie polskim na łamach „Biuletynu Archiwum PAN”, 1969, nr 12.

Archiwum Akademii Nauk ZSRR będzie nadal prowadziło pracę nad problematyką gromadzenia dokumentacji naukowej w archiwach akademii nauk, biorąc teraz na warsztat głównie wprowadzenie w życie praktycznych posunięć w zakresie gromadzenia końcowej dokumentacji naukowej i opracowanie problemów organizacyjnych w dziedzinie pierwotnej dokumentacji naukowej.

Konferencja uznała za wskazane, by zalecić włączenie tematyki prac archiwów do dwustronnych i wielostronnych umów pomiędzy akademiami nauk oraz szerzej rozwijać praktykę wymiany doświadczeń roboczych między archiwami akademii nauk na drodze kontaktów osobistych, podróży naukowych i stażów pracowników, którym są one potrzebne do podniesienia ich kwalifikacji naukowych.

W końcowej uchwale narada przedstawicieli archiwów akademii nauk krajów socjalistycznych zwróciła się do władz kierowniczych odpowiednich akademii nauk z apelem o wzięcie pod uwagę konieczności zapewnienia archiwom akademii trwałych podstaw materialnych i technicznych oraz etatowych, które by umożliwiły organizację pracy na poziomie odpowiadającym nowoczesnym wymogom. Uzasadnieniem tego apelu jest znaczenie materiałów archiwalnych przechowywanych w archiwach akademii nauk dla dalszego rozwoju nauki, techniki, kultury i gospodarki narodowej zaprzyjaźnionych państw socjalistycznych.

Narada przebiegała w bardzo serdecznej i przyjacielskiej atmosferze. Dzięki niezwykle gościnności gospodarzy uczestnicy konferencji mieli możliwość zwiedzenia szeregu archiwów, w pierwszym rzędzie Oddziału Leningradzkiego archiwum Akademii Nauk ZSRR oraz instytutów Akademii i innych placówek naukowych i kulturalnych. Stronę polską reprezentowali doc. Z. Kolankowski i dr R. W. Wołoszyński.

Na zaproszenie kierownictwa Niemieckiej Akademii Nauk następna kolejna narada odbędzie się w Berlinie w 1971 r.

Z. K.

Stany Zjednoczone

DOROCZNY ZJAZD AMERYKAŃSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORII TECHNIKI

W dniach 26—29 grudnia 1968 r. w Dallas w Teksasie odbył się doroczny zjazd amerykańskiego Towarzystwa Historii Techniki (Society for the History of Technology)¹. W ramach zjazdu odbyło się kilka interesujących posiedzeń. Spośród tematów ogłoszonych na posiedzeniu poświęconym ogólnej historii techniki warto wymienić: *Inżynier a rozwój miast 1835—1900* (R. Merritt) oraz *Amerykanie na Księżycu: anatomia decyzji o lądowaniu na nim*. Jedno z zebrań poświęcono tzw. archeologii przemysłowej, tj. badaniom nad zabytkami techniki przemysłowej, zajmując się głównie okresem rewolucji przemysłowej. Przeprowadzono również we współpracy z amerykańskim Towarzystwem Historii Nauki sympozjum *Energia a społeczeństwo*, obejmujące zarówno wybrane problemy z historii energetyki, jak i socjologiczne aspekty jej rozwoju oraz prognozy na przyszłość. Drugie sympozjum, poświęcone filozofii techniki, nosiło tytuł *Technika a wartości*; warto tu odnotować referat znanego i oryginalnego autora z zakresu futurologii, prof. G. Mesthene'a z Uniwersytetu Harvardzkiego, *Istota oddziaływania i mechanizm przemian*. Tematem ostatniego posiedzenia była *Technika jako proces społeczny w Afryce*.

B. O.

¹ Por. w nrze 1/1959 „Kwartalnika” (s. 241) informację o powstaniu tego towarzystwa.